

C

PROIECT

PRIVIND EXERCITAREA MANDATULUI DE

MEMBRU

ÎN

CONSILIUL SUPERIOR AL

MAGISTRATURII

Procuror CLAUDIU CONSTANTIN SANDU

Parchetul de pe lângă Judecătoria Braşov

17.03.2011

Consiliul Superior al Magistraturii este **garantul independentei justiției** și deținătorul principalelor pârghii de coordonare a sistemului judiciar.

Funcțiile CSM vizează:

- ▶ **Formarea Profesionala și evoluția carierei magistraților**
- ▶ **Asigurarea Funcționalității Sistemului Judiciar**
- **Respectarea Disciplinei și Deontologiei de către Membrii Corpului Magistraților**
- **Gestionarea Problemei Reformării Sistemului Judiciar**

În acest moment, România este evaluată din punctul de vedere al eficienței sistemului judiciar, cadru în care chestiuni precum **alegerea membrilor CSM pentru pozițiile invalidate de Curtea Constituțională, asigurarea funcționalității Consiliului și promovarea unui proiect managerial unitar cu al echipei vor fi elemente determinante în evoluția evenimentelor**. Procesul electoral se derulează în condițiile deciziei Curții Constituționale care a eliminat 3 dintre vechii membri ai Consiliului Superior al Magistraturii care câștigaseră alegerile pentru un al doilea mandat și a constatat, pe bună dreptate, că dispozițiile legale au fost încălcate și că aceștia nu își pot exercita mandatul de membri ai Consiliului. La aceasta, se adaugă presiunea externă generată de rapoartele de monitorizare ale Comisiei Europene, precum și atitudinea greu explicabilă într-o logică normală a membrilor Senatului României care a pus actualul CSM în incapacitate de funcționare pentru o scurtă perioadă. Soluția adoptată prin OUG 16/2011, de reducere a cvorumului, este o soluție temporară, de compromis.

Ca și consideratie prealabilă, apreciez că scopul Consiliului trebuie să fie instituirea unui sistem judiciar **modern, independent și funcțional, atât din punctul de vedere al magistraților, cât și al modului în care funcționarea sistemului este reglementată**.

Independenta justiției si independenta magistratilor reprezinta in primul rând o responsabilitate si doar in secundar un privilegiu.

Consider ca activitatea unui membru CSM si a întregului CSM, trebuie supusă unei evaluări periodice după indicatori de performanta calitativi, cantitativi si de rezultat.

Consider că pentru a putea promova un proiect sau mai multe proiecte este necesară, la nivelul CSM, constituirea unei echipe in adevăratul sens al cuvântului, bazată pe armonizarea viziunilor, a metodelor de lucru si nu in ultimul rând pe compatibilizarea personalităților și stilurilor de muncă. Cred că un candidat la CSM, un potențial membru al CSM, trebuie sa plece de la premisa că singur nu va reuși niciodată, că trebuie sa fie un team player.

Eficiența măsurilor mai sus menționate trebuie **cuantificată. Acest aspect nu se poate realiza in absenta unui **mecanism de evaluare**.**

Îmi propun evaluarea anuala a nivelului la care punctele incluse in prezentul proiect au fost atinse si actualizarea lor permanenta in baza input-ului de la colegii mei procurori.

Obiective de urmărit:

- 1. Garantarea independenței sistemului judiciar**
- 2. Recunoașterea Justiției ca domeniu de interes strategic al Statului**
- 3. Reformarea Consiliului Superior al Magistraturii**
- 4. Reforma sistemului judiciar si eliminarea monitorizării pe segmentul Justiției de către Comisia Europeana**
- 5. Reforma inspecției judiciare.**

OBIECTIVE

1. GARANTAREA INDEPENDENȚEI SISTEMULUI JUDICIAR

Cred că pentru garantarea independenței magistraților judecători și procurori trebuie avute în vedere atât aspecte de ordin subiectiv cât și aspecte de ordin obiectiv:

- ▶ Asigurarea unei **salarizări decente, corespunzătoare interdicțiilor și incapacităților prevăzute de lege**, în baza unei legislații corecte și previzibile; de altfel, securitatea financiară a magistratului constituie o componentă a înseși independenței acestuia;
- ▶ Asigurarea **resurselor logistice și umane** necesare; în acest sens, consider că trebuie urmăriți patru vectori de acțiune:
 - **normarea muncii procurorilor** în sensul aprecierii activității reale desfășurate de procurori și nu a timpului în care s-au aflat în sediul Parchetului sau a altor criterii care nu au relevanță cu privire la eforturile procurorului în activitatea de soluționare a dosarelor;
 - **redimensionarea schemelor de personal în raport de necesitățile care se vor contura după finalizarea studiului de impact pentru intrarea în vigoare a noilor Coduri**. Este necesară, de asemenea, și majorarea numărului de locuri scoase anual la concurs prin INM și creșterea capacității de funcționare a INM. Un prim pas în acest sens ar putea fi găsirea unui nou sediu pentru INM, aceasta, pentru a spori capacitatea Institutului de școlarizare a auditorilor de justiție.

- **asigurarea unor sedii decente și adaptate desfășurării activității parchetelor și instanțelor.**

Spre exemplu, în cadrul acestei coordonate trebuie avută în vedere situația în care se găsesc multe parchete din țară care își desfășoară activitatea în spații improprie pentru complexitatea activității de urmărire penală; această situație trebuie schimbată rapid, statul având obligația să asigure magistraților procurori spații de lucru conforme cu statutul profesiei și cu importanța socială a muncii procurorului.

- **dimensionarea corespunzătoare a schemelor de personal auxiliar** astfel încât grefierii să poată prelua alte sarcini care nu țin de soluționarea dosarelor penale, care în acest moment sunt efectuate de procurori, lăsând în acest fel timp magistratului procuror pentru a studia și soluționa dosare penale. La nivelul parchetelor locale, mai ales în parchetele din orașele mari, schemele de personal auxiliar sunt mult subdimensionate, procurorii neavând posibilitatea folosirii unui grefier în cazul propunerilor de arestare sau în cazul audierilor pe dosarele de urmărire penală proprie; această situație trebuie să se schimbe rapid pentru că în statele civilizate (Spania de exemplu), fiecare procuror are grefierul propriu care îi redactează actele și i le prezintă pentru verificare iar judecătorul de instrucție (care în Spania este un veritabil procuror, deoarece efectuează întreaga urmărire penală, având în plus posibilitatea de a dispune percheziții, interceptări și de a aresta învinuiți) are nu mai puțin de 8 grefieri personali care îl ajută;
- **Este necesară găsirea variantelor legale pentru trecerea politiei judiciare în cadrul Ministerului Public**, astfel incat să se creeze posibilitatea reală a coordonării și evaluării activității politiei judiciare de către procuror. În același registru, trebuie avută în vedere nevoia de a se angaja la parchetele

nespecializate **specialisti in domeniile economico-financiare**, dupa modelul similar adoptat la DNA si DIICOT.

- **Specializarea reală a procurorilor.** Este necesară integrarea procurorilor in programe de pregătire, interne si externe si fluidizarea procedurilor de cooperare judiciară internațională.
 - Asigurarea **unității practicii judiciare** și realizarea unor **schimburi de experiență** care să permită valorificarea și generalizarea experiențelor pozitive ale procurorilor si preluarea de către CSM a sarcinii pregătirii sistemului pentru intrarea in vigoare a noilor coduri. Aceasta reprezintă, in opinia mea, principala provocare a perioadei următoare.
 - **Asigurarea condițiilor normale de lucru pentru procurorii de judiciar**, constand in spatii adecvate la instantele de judecata, echipamente IT si acces la rețeaua ECRIS a instantelor de judecata.
 - **Recompensarea procurorilor** a caror activitate se evidentiaza in mod deosebit.
 - **Selecția si promovarea, prin concursuri transparente și obiective, a unor lideri adevărați, profesioniști, dispuși să lupte cu inechitățile și cu prejudecățile din sistem, a căror autoritate sa se poată impune in fața sistemului.**
 - **Asigurarea asistenței medicale** corespunzătoare magistratului.
 - Rezolvarea problemei **asigurărilor de risc profesional** a magistratului (de altfel prevăzute de lege), mai ales în contextul discuțiilor tot mai intense pe marginea răspunderii materiale a magistraților;
 - **Apărarea reală a reputației magistratului.**

În acest sens, apreciez că este o responsabilitate importantă pentru Consiliul Superior al Magistraturii să adopte poziții publice rapide și

ferme, de apărare a magistraților a căror reputație a fost știrbită, mai ales prin afirmații devenite publice prin intermediul Mass Media. Reacția CSM trebuie să fie imediată, pentru a nu lăsa magistratului sentimentul că este abandonat de către aceia pe care i-a ales și pentru a-l apăra în cazul unor campanii mass media îndreptate împotriva magistraților.

În acest sens consider necesară stabilirea unor proceduri interne și a unor politici de comunicare publică prin aplicarea cărora apărarea reputației de către CSM să nu se realizeze doar formal, prin publicarea unei decizii de admitere a cererilor magistratilor pe site-ul instituției;

2. RECUNOAȘTEREA JUSTIȚIEI CA DOMENIU DE INTERES STRATEGIC AL STATULUI

Se realizează prin:

- ▶ Promovarea unui dialog de pe poziții de respect reciproc între CSM, ca și „guvern al justiției” și celelalte puteri ale statului. CSM trebuie recunoscut ca organismul care manageriază justiția și implicat în procesul decizional în chestiuni care se referă la această putere în stat. Spre exemplu, consider că CSM trebuie să se implice activ **în dezbaterile comisiei parlamentare de revizuire a Constituției**; noua Constituție trebuie să prevadă **statutul de magistrat al procurorului** și să prevadă **garanțiile de independență și stabilitate inerente exercitării profesiei de magistrat**. De asemenea, noua Constituție trebuie, în opinia mea, să mențină aceeași formă de management al sistemului judiciar, „contaminarea” unui organism cum este CSM cu un număr prea mare de reprezentanți exteriori sistemului creând o vulnerabilitate și expunând sistemul unor influențe externe. Alte chestiuni care își pot găsi locul într-o eventuală nouă Constituție sunt

mărirea duratei reținerii la 72 de ore, pentru a crea posibilitatea procurorului să-și gestioneze activitatea în bune condiții, sau înlăturarea prezumției dobândirii licite a averii, de natura a îngreuna mult recuperarea produselor infracțiunii.

- ▶ **Avizul dat de CSM actelor normative din domeniul justiției să fie unul conform**, obligatoriu și nu doar consultativ;
- **Auto administrarea financiară a sistemului judiciar;**
- **Credibilizarea CSM și ridicarea Mecanismului de Cooperare și Verificare de pe Justiție.**

În ceea ce privește **creșterea gradului de încredere publică în sistemul judiciar și în actul de justiție** consider că aceste aspecte sunt măsurabile prin sondaje de opinie periodice, realizate inclusiv prin implicarea societății civile.

3. REFORMAREA CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Măsuri concrete:

- Elaborarea și implementarea unor proceduri și **standarde de management al calitatii**, de tipul procedurilor ISO, nu doar în activitatea internă a CSM, ci și la instanțe și parchete; astfel de proceduri de lucru standardizate există și sunt utilizate de instituțiile statelor europene dezvoltate de aproximativ 14 ani.
- **Creșterea vizibilității CSM, inclusiv prin participarea la programe europene în parteneriat cu alte instituții din sistemul intern și cu instituții corespondente din alte țări.** Atragerea de fonduri europene este necesară pentru eficientizarea activității. Spre **exemplu**, atari finanțări rezultate din proiecte derulate în parteneriat

cu Ministerul Public, ar putea duce la specializarea procurorilor în anumite domenii și efectuarea de stagii de pregătire în acele domenii, stagii care în prezent lipsesc cu desăvârșire;

- **Evaluarea profesională anuală a procurorilor pe baza unor criterii obiective, bine definite;**

- **Reanalizarea situației detașărilor.**

- ▶ Stabilirea unui **calendar de întâlniri periodice cu magistrații** și respectarea strictă a acestuia;

- ▶ **Dezvoltarea actualelor platforme electronice și crearea altora pentru a facilita comunicarea dintre procurori și comunicarea acestora cu membrii CSM pe care i-au ales;**

- ▶ **Modificarea percepției magistraților asupra relației lor cu membrii CSM.** Este deosebit de important de avut în vedere că membrii aleși ai CSM exercită un mandat încredințat de colegii lor și că între ei trebuie să existe o comunicare permanentă și o relație de respect reciproc, nu de subordonare.

4. REFORMA SISTEMULUI JUDICIAR

Consider importante următoarele coordonate:

- Stabilirea, prin modificarea constituției, a statutului procurorului de magistrat independent și inamovibil;
- Modificarea normelor procedurii penale cu privire la competență pentru degrevarea parchetelor locale de instrumentarea unor dosare privind anumite infracțiuni, și trecerea acestor infracțiuni în competența parchetelor de pe lângă tribunale sau curți de apel;

- Specializarea procurorilor (inclusiv de la Parchetele de pe lângă Judecătoria) pe linii de muncă (economice, violență, circulație, judiciar....) astfel încât să se eficientizeze la maxim activitatea magistratului;
- Reducerea decalajului extrem între salariile care sunt plătite la baza sistemului (parchetele de pe lângă judecătoria) și cele plătite la vârful sistemului (Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție) prin ridicarea nivelului de salarizare a magistraților care își desfășoară activitatea la baza sistemului;
- Asigurarea personalului auxiliar necesar conform algoritmului - fiecare procuror lucrează cu un grefier – dând astfel posibilitatea procurorului să aibă o muncă de studiu și judecată a dosarelor și nu una făcută la repezeală, sub presiune;
- Stabilirea, prin modificarea legii fundamentale, a perioadei reținerii la 72 de ore (perioadă care este în acord și cu practica CEDO) pentru a da procurorului posibilitatea finalizării actelor premergătoare și pentru a avea timpul necesar formării unei opinii fundamentate în cauză;
- Modernizarea Institutului Național al Magistraturii realizabilă prin:
 - modernizarea curiculei INM prin introducerea în programa de studiu din primul an a unor materii care să folosească magistratului în activitatea viitoare;
 - formarea și specializarea tutorilor de practică pentru al doilea an de practică la INM;
 - întărirea capacității funcționale a INM prin creșterea capacității de școlarizare și creșterea finanțării Institutului; pe această coordonată se situează și corelarea recrutărilor în sistem cu ritmul de vacantare a posturilor;

- creșterea capacității INM de formare periodică a magistraților și asigurarea finanțării unor asemenea cursuri;
- identificarea unui nou sediu pentru INM, apt să preia și să asigure în condiții optime școlarizarea unui număr mai mare de auditori de justiție, dar să asigure și formarea periodică a magistraților deja numiți în funcție precum și formarea profesională a magistraților declarați admiși direct în profesie după îndeplinirea condiției de 5 ani vechime în profesie juridică;
- Crearea posibilității de efectuare a unor schimburi între instanțe și parchete în sensul că judecătorii secțiilor penale să lucreze pe parcursul carierei cel puțin doi ani în cadrul unui parchet iar procurorii să lucreze cel puțin doi ani ca judecători în cadrul secțiilor penale ale instanțelor; în acest fel, consider că s-ar ajunge la o cunoaștere reciprocă a responsabilităților și a modului de lucru ceea ce ar putea elimina divergențele care se manifestă în acest moment în sistem;
- Modificare legislativă care să dea posibilitatea părților dintr-o cauză penală să atace soluția procurorului direct la judecător reducând în acest fel termenul de soluționare a unui dosar penal, prin eliminarea posibilității de a ataca soluția la prim-procuror.
- Asigurarea protecției financiare și profesionale a magistratului prin stabilitate financiară și prin încheierea asigurărilor de risc profesional.

5. REFORMA INSPECȚIEI JUDICIARE

Realizabilă astfel:

- Asigurarea funcționalității inspecției judiciare a CSM din punctul de vedere al **recrutării inspectorilor si al degrevării acestora de așa zisa activitate de “soluționare a petițiilor”**. Consider ca o serie de astfel de verificări pot fi realizate si prin intermediul procurorilor anume desemnați și s-ar da astfel posibilitatea Inspecției Judiciare să se preocupe in mod exclusiv de soluționarea chestiunilor privind disciplina si deontologia. Activitatea inspectorilor luați individual si a inspecției in ansamblul ei trebuie evaluata anual, dupa criterii de eficienta clar definite, de o maniera care sa permita remedierea deficientelor sesizate, de altfel, si in Raportul Comisiei Europene. Consider ca target-ul inspecției judiciare ar trebui sa fie managementul si indicatorii relevanți, iar criteriile de performanță trebuie să fie cunoscute încă de la preluarea mandatului pentru funcții de conducere și pe baza acestor criterii să fie efectuate verificările ulterioare. De asemenea, la evaluările făcute de inspecția judiciară trebuie avute in vedere recomandarile facute de Comisia Europeana in cadrul Mecanismului de Cooperare si Verificare, precum si prioritățile stabilite la nivel național in materia combaterii criminalității (de exemplu, Strategia Națională de Combatere a Evaziunii Fiscale, adoptată de CSAT).
- Asigurarea unui număr suficient de inspectori judiciari, bine educați și bine pregătiți profesional, care să efectueze rapid și eficient verificările în cadrul parchetelor pentru a nu pune presiune pe magistratul procuror și pentru a nu crea pentru acesta o situație de incertitudine care să se prelungească în timp;
- Stabilirea unor criterii de evaluare obiective, care să aibă în vedere munca efectivă depusă de procuror și nu criterii standardizate care să urmărească atingerea anumitor rezultate (cum ar fi soluționarea

dosarelor mai vechi de un an de la sesizare și mai vechi de 6 luni de la începerea urmăririi penale) fără a avea în vedere condițiile în care procurorul și-a desfășurat activitatea, complexitatea cauzelor instrumentate, faptul că multe din schemele de personal ale parchetelor de pe lângă judecătorii sunt incomplete;

- Verificarea profesională a inspectorilor judiciari înainte de a fi numiți inspectori și limitarea accesului în cadrul Inspecției Judiciare doar a persoanelor care se bucură de o bună reputație profesională și au experiență în instrumentarea de dosare penale și nu doar în funcții de conducere;
- Testarea psihologică a inspectorilor judiciari cel puțin o dată pe an;
- Definirea, adoptarea și implementarea urgentă a unor **standarde de management al calității** pentru inspecția judiciară;
- **Evaluarea anuală a inspectorilor judiciari și a activității Inspecției judiciare;**
- **Modificarea competenței inspecției judiciare și limitarea ei la abaterile disciplinare, verificarea respectării normelor de procedura și a standardelor de management.**

**PROCUROR
CLAUDIU SANDU**